

UCHWAŁA NR XXI/195/09
RADY GMINY AUGUSTÓW
z dnia 29 grudnia 2009 roku

w sprawie zatwierdzenia i przyjęcia Planu Odnowy Miejscowości Rutki Nowe

Na podstawie art. 18. ust.2 pkt.6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz.1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 588, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1417, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568; z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441; z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337; z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 , Nr 173, poz. 1218,; z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458; z 2009 r. Nr 52, poz. 420) oraz § 10 ust.2 pkt.2 lit.b Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 38, poz. 220, Nr 156, poz. 974) uchwala się , co następuje:

§ 1. Zatwierdza się i przyjmuje Plan Odnowy Miejscowości Rutki Nowe, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

Przewodniczący Rady Gminy

Zbigniew Polakowski

WOJEWÓDZTWO
PODLASKIE

POWIAT
AUGUSTOWSKI

GMINA
AUGUSTÓW

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI RUTKI NOWE NA LATA 2010 – 2015

Grudzień 2009

SPIS TREŚCI

I. Wstęp	3
II. Odniesienie do dokumentów strategicznych	4
III. Historia miejscowości Rutki Nowe	4
IV. Charakterystyka miejscowości:	16
• Położenie	
• Aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza	
• Powierzchnia	
• Gospodarstwa rolne	
• Ludność	
• Infrastruktura	
• Życie społeczne	
• Środowisko gospodarcze	
V. Analiza SWOT	26
VI. Kierunki rozwoju - wizja rozwoju miejscowości Rutki Nowe	28
VII. Cele i priorytety	28
VIII. Zadania	30
IX. Okres realizacji – harmonogram	33
X. Plan finansowy	34
XI. Uwarunkowania realizacji programu	35
XII. Monitoring	35

/ WSTĘP

W okresie integracji z Unią Europejską rozwój i odnowa obszarów wiejskich to jedno z kluczowych wyzwań, jakie stoją przed Polską.

Zasadniczym celem jest wzmocnienie działań służących zmniejszaniu istniejących dysproporcji w poziomie rozwoju obszarów wiejskich w stosunku do miast.

Rozwój i odnowa wsi zakłada podejmowanie na jej terenie zróżnicowanych inicjatyw z zakresu działalności gospodarczej, kształtowanie pozytywnego wizerunku miejscowości w sposób zapewniający zachowanie jej walorów środowiskowych i kulturowych, a także poprawę warunków życia mieszkańców, m.in. poprzez rozwój infrastruktury, a także rozwój funkcji kulturowych i społecznych.

Plany odnowy miejscowości wpisują się w plany strategiczne rozwoju gmin, tak więc i Plan Odnowy Miejscowości Rutki Nowe stanowi element ogólnej strategii rozwoju Gminy Augustów, na obszarze której wieś jest położona.

Opracowany dokument obejmuje pięć najbliższych lat. W tym czasie podejmowane będą określone - z uwagi na zaplanowane cele i priorytety rozwojowe - działania inwestycyjne, a także inne o charakterze szkoleniowym, integracyjnym, rekreacyjno – wypoczynkowym oraz o wymiarze wychowawczym.

Przyjęcie do realizacji konkretnego zadania poprzedzone zostanie przygotowaniem niezbędnej dokumentacji, uzasadnień i opisów realizacji. Tak przygotowane i określone zadania będą omawiane na zebraniach wiejskich przez wybrany przez mieszkańców Zespół Inicjatywny.

Plan Odnowy Miejscowości Rutki Nowe sporządzono w celu aplikowania o środki finansowe w ramach Programu Rozwoju Obszarów

Wiejskich na lata 2007-2013. Będzie on stanowić załącznik do wniosków składanych o dofinansowanie do różnych instytucji finansujących.

Plan Odnowy Miejscowości Rutki Nowe na lata 2010 – 2015 został opracowany dzięki zaangażowaniu mieszkańców, którzy sporządzając ten dokument zasygnalizowali, jakie są priorytetowe potrzeby w ich sołectwie. Jest on jakby naturalną konsekwencją wielu wcześniejszych społecznych inicjatyw podejmowanych przez mieszkańców na rzecz rozwoju swojej wsi. Przykładem takich działań może być choćby budowa szkoły, boiska i jego ogrodzenia oraz zaangażowanie w działania służące integracji środowiska, np. festyny, uroczystości patriotyczne organizowane we współpracy ze szkołą, a także mieszkańcami sąsiednich wsi (Rutki Stare, Jeziorki). Plan przyjęto na walnym zebraniu mieszkańców, które odbyło się 10 grudnia 2009 r.

II ODNIESIENIE DO DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Priorytety, cele i zadania ujęte w Planie Odnowy Miejscowości Rutki Nowe na lata 2010 – 2015 są spójne z następującymi dokumentami strategicznymi:

1. Strategią Rozwoju Lokalnego Gminy Augustów na lata 1999-2015 (Uchwała Rady Gminy NR XI/70/99 z dnia 29.10.1999r. z późn. zm.);
2. Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Augustów 2007-2015 (Uchwała Rady Gminy NR IX/71/07 z dnia 29.12.2007r. z późn. zm.);
3. Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 oraz działaniami PROW 2007-2013 realizowanymi przez Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego.

III HISTORIA MIEJSCOWOŚCI RUTKI NOWE

Rutki Nowe wyodrębniły się ze wsi o pierwotnej nazwie Rutki, założonej na pojaćwieskich ziemiach po 1503 roku, na ówczesnej granicy

polsko-krzyżackiej, a potem polsko-pruskiej, której początek wiąże się z rozwojem kolonizacji na tych terenach w I połowie XVI wieku.

Znalazła się w dobrach nadanych Radziwiłłom przez króla Zygmunta I Starego, a następnie - po odebraniu ich Radziwiłłom i wieczystym przekazaniu małżonce królowej Bonie nastąpił proces jej wzmożonego zasiedlania.

Wieś Rutki, przynależąc do parafii w Bargłowie od początku wchodziła w skład ziem powiatu i starostwa knyszyńskiego, a następnie przeszła pod zarządek starostwa augustowskiego.

Przed 1741 rokiem, za panowania króla Augusta III z jednej wsi Rutki, powstały dwie. Stało się tak na skutek rozwoju osadnictwa i znacznego przyrostu ludności. Nastąpił on po siejącej straszliwe spustoszenie w ludziach epidemii cholery. Wyodrębniły się wówczas dwie wsie: z pierwotnej miejscowości powstały Rutki Stare, a na określenie nowej wsi uitała się nazwa Rutki Nowe.

Trudno ustalić, jak dokładnie w opisywanym okresie wyglądało życie mieszkańców Rutek i struktura wsi. Zapewne podobnie, jak i w innych wsiach królewskich, gdzie nie było folwarku, a odległość do parafii też była znaczna. Musieli oni jednak wywiązywać się w mniejszym lub większym stopniu z nałożonych obciążeń ekonomicznych, co utrudniało znacznie życie codzienne, zwłaszcza w okresie gospodarczych niepowodzeń.

Z racji, że Rutki Nowe leżały na pograniczu polsko-pruskim, a w Augustowie znajdowała się komora celna, sprzyjało to handlowi, w którym niektórzy uczestniczyli. Można przypuszczać, że aktywność handlowa mieszkańców pogranicza była dość duża. Przewożono przez granicę w obie strony różny asortyment, m. in. wełnę, pługi, sól, ryby, zwierzynę łowną,

zboże, woły, łój, chmiel, len, skóry, szkło, tkaniny, mąkę, konie, wieprze itp. Handel sprzyjał rozwojowi i poprawie warunków życia mieszkańców.

Schyłek wieku XVIII, upadek powstania kościuszkowskiego i rok 1795 przyniósł całemu krajowi III rozbiór Polski. Wtedy to Rutki, wraz z całą Suwalszczyzną znalazły się w granicach państwa pruskiego – Prus Nowowschodnich, przechodząc na kilkanaście lat pod pruską administrację. Gdy jednak w 1807 r. wojska napoleońskie wyzwoliły Augustowszczyznę i potem, na mocy pokoju w Tylży, utworzono Księstwo Warszawskie – Rutki Nowe wraz z Rutkami Starymi znalazły się w jego granicach, choć sąsiednia wieś Prawdziwka pozostała w granicach Prus. Rutki Nowe znów odzyskały charakter wsi przygranicznej.

Jej mieszkańcy niedługo cieszyli się namiastką polskiego państwa, bo po klęsce Napoleona w 1812 r., na mocy postanowień traktatu wersalskiego z terenu Księstwa Warszawskiego utworzono Królestwo Polskie pod administracją rosyjską.

Ważną rolę m.in. w ożywieniu ekonomicznym i społecznym wsi w latach 1817 - 1829 r. spełniał prowadzący przez Rutki Nowe i Rutki Stare trakt z Warszawy (przez Rajgród, Bargłów, Kamionkę, Grabowo, Raczki i Suwałki) do Kowna i dalej. Kursowała również tędy poczta konna.

W wyniku nowego podziału administracyjnego 16 stycznia 1816 r. utworzono na terenie Królestwa 8 województw liczących 39 obwodów i 80 powiatów. Wówczas powstało województwo augustowskie z siedzibą w Suwałkach, do którego przydzielono powiat augustowski, gdzie znajdowały się Rutki Nowe.

Do tych zmian terytorialnych dopasowano wkrótce administrację kościelną. Powstała wtedy diecezja augustowska, czyli sejneńska.

Terytorialnie odpowiadała województwu augustowskiemu, stolicą biskupstwa zostały Sejny.

Rutki Nowe znalazły się w dekanacie wąsowskim, a od 1838 r. wraz z całą parafią bargłowską - w dekanacie augustowskim.

Nieliczne źródła historyczne podają, że w 1827 r. w Rutkach Nowych mieszkało 258 osób i istniały 42 dymy. Oznaczało to, że w domach zamieszkiwały często rodziny wielopokoleniowe. W 1889 r. Rutki Nowe liczyły już 566 mieszkańców i 71 dymów. Ten rozwój wsi i wzrost liczby jej mieszkańców nastąpił po kolejnych epidemiach cholery w latach: 1831, 1844, 1853 i 1854. W roku 1831 władze pruskie zamknęły nawet granice z powiatem augustowskim, odwołano jarmarki, by zmniejszyć ilość zachorowań, ale zaraza i tak zbierała żniwo.

Prawdopodobnie rutkowianie, jak i mieszkańcy innych okolicznych wsi, utrzymywali dobre stosunki z sąsiadami zza granicy pruskiej. W pierwszej połowie XIX wieku, gdy wsie pruskie były przeludnione, wielu ludzi osiedlało się więc po stronie polskiej.

Obok chłopów żyjących z pracy na roli w XIX wieku mieszkali we wsi ludzie innych zawodów czy funkcji: szynkarze, strażnicy leśni, kowale, najemnicy rolni.

Po upadku powstania listopadowego władze rosyjskie dążąc do zacierania odrębności Królestwa przeprowadziły w 1837 r. kolejne zmiany administracyjne, wprowadzając zamiast województw gubernie. Rutki Nowe znalazły się więc w obrębie guberni augustowskiej.

Po powstaniu styczniowym, w grudniu 1866 r. Królestwo Polskie podzielono na 10 guberni i 84 powiaty. Powiat augustowski, do którego należały Rutki Stare i Rutki Nowe, obok sześciu innych powiatów, wszedł w skład guberni suwalskiej.

Duże zmiany zaszły potem także w organizacji dekanatów diecezji augustowskiej, czyli sejneńskiej. Ponieważ dekanat w myśl rosyjskich założeń powinien znajdować się w obrębie jednego powiatu, powstały więc dekanaty odpowiadające nazwą i obszarem powiatom. W 1914 r. dekanat augustowski obejmował parafie: Augustów, Bargłów (cały czas należały do tej parafii Rutki Stare i Rutki Nowe), Jaminy, Janówka, Krasnybór, Lipsk, Mikaszówka, Raczki, Studzieniczna, Szczebra, Sztabin.

Po upadku powstania styczniowego w Rutkach Nowych (oraz w sąsiednich Rutkach Starych) funkcjonowały „kordony” straży pogranicznej. W 1898 roku we wsi było 770 mieszkańców i 73 domy, a budynku „kordonu” mieszkało 12 osób. Byli to strażnicy rosyjscy wraz z rodzinami.

Podstawę utrzymania się ludności wsi stanowiło rolnictwo. Metody gospodarowania były na tym terenie bardziej prymitywne niż na innych obszarach. Niezmiennie panowała trójpolówka. Postęp polegał jedynie na staranniejszej uprawie, systematycznej zmianie pól i skróceniu okresu ugorowania. Narzędzia były nadal tradycyjne. Dominowała własność chłopska

W Rutkach nie było folwarku, przeważały więc gospodarstwa chłopskie, uprawiane wymienionymi sposobami. Na ten okres w historii wsi przypada powstanie szkoły w Rutkach, której dokładny rok założenia jest dość trudno ustalić, ale dane źródłowe wskazują na rok 1911 lub wcześniejszy jako rok założenia szkoły państwowej. Prawdopodobnie jednak dużo wcześniej funkcjonowała szkoła parafialna.

Początkowo szkoła działała z wykorzystaniem prywatnych domów i dopiero w 1935 roku we wsi Rutki Nowe wzniesiono pierwszy budynek przeznaczony na cele edukacyjne.

*Sztandar Szkoły Powszechnej w Rutkach
z 1929 r.*

Budynek szkoły z 1935 roku.

Rutki Nowe przynależały do Królestwa Polskiego do I wojny światowej. W 1915 roku latem znalazły się wraz z całą Suwalszczyzną pod okupacją niemiecką. Z całym powiatem augustowskim znalazły się w obszarze Ober – Ostem. Kiedy w 1918 r. Polska odzyskała niepodległość na całej Suwalszczyźnie i Augustowszczyźnie przebywały wojska niemieckie, a administracja niemiecka podejmowała różne próby zaostrenia konfliktu pomiędzy Polakami i Litwinami na granicy etnicznej. Oddanie Litwinom administracji – w powiecie sejneńskim w lutym, a w powiecie augustowskim i suwalskim w marcu 1919r. przyniosło wzrost napięcia i doprowadziło do powstania sejneńskiego, którego organizatorem była Polska Organizacja Wojskowa. Gdy wreszcie wojska niemieckie opuściły 25 lipca 1919r. Augustów, przyszła dla powiatu augustowskiego, długo oczekiwana

wolność, choć zaburzona wojną z bolszewikami 1920r., w której wzięli udział niektórzy mieszkańcy wsi, należąc do POW, co w niedalekiej przyszłości stało się dla ich nich i ich bliskich przyczyną ciężkich przeżyć.

W okresie II Rzeczypospolitej Rutki Nowe znalazły się w województwie białostockim i gminie Bargłów. Nadal należały do powiatu augustowskiego. Kolejnym zmianom podziałów administracyjnych państwa towarzyszyła reforma administracji kościelnej. W 1925 r. utworzono diecezję łomżyńską. Wsie z gminy Bargłów znalazły się w jej obrębie.

W okresie II Rzeczypospolitej Rutki Nowe, jak i wsie w całym kraju uległy unowocześnieniu. W gospodarstwach rolnych upowszechniły się fabryczne pługi, brony, kosy, sierpy i maszyny służące do obróbki pól. Główną siłą pociągową w miejsce wołów stały się konie. System wielopolowy i płodozmian zastąpiły trójpolówkę. W dalszym ciągu obok upraw podstawowych ogromną rolę odgrywała gryka, groch, len i konopie.

Przeprowadzone w XIX wieku uwłaszczenie oraz później parcelacja majątku Bargłówka i gruntów pokarczemnych zmieniły nieco strukturę wielkości gospodarstw chłopskich. Wzrosła liczba gospodarstw drobnych i średnich. Niewielkie znaczenie miała wielka własność ziemską.

Bardzo ważna była aktywizacja społeczna wsi. Powstało kółko rolnicze, koło gospodyń, szkoła.

Swoją rolę we wsi odegrali w okresie międzywojennym strażnicy Straży Granicznej mieszkający w koszarach wraz z rodzinami. Rutki Nowe nadal leżały na granicy polsko – pruskiej. Pracownicy straży Granicznej w Rutkach bardzo dobrze współpracowali z miejscową ludnością i angażowali się w działalność społeczną, ciesząc się szacunkiem wśród miejscowych.

W wyniku kolejnych zmian administracyjnych 14 października 1933 roku podzielono gminy na gromady. W gminie Bargłów utworzono kilka gromad, m. in. Rutki Nowe.

Na mocy układu radziecko – niemieckiego Ribbentrop – Mołotow z 28 września 1939 r. powiat augustowski wszedł w skład obwodu białostockiego Białoruskiej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej i pozostał w niej do czerwca 1941 r. Rosjanie zajęli Augustów i okoliczne wsie 24 września 1939r. Od tej pory mieszkańcy Rutek Nowych musieli również przeżyć zmieniające się okupacyjne rządy rosyjskie i niemieckie. Wszędzie oznaczało to tępienie polskości, zabójstwa inteligencji, transporty mieszkańców na Syberię.

Taki los spotkał także kilka rodzin z Rutek Nowych i Starych, których członkowie należeli wcześniej do POW.

Niemcy 1 lipca 1944 roku nad ranem urządzili „obławę” wsi. Nielicznym udało się schronić. Wielu zabrano na przesłuchanie. Niektórzy wrócili. Kilkunastu, po przesłuchaniu, wywieziono do obozu w Stuthoffie (dziś Sztutowo). Z grupy wywiezionych wróciło kilku, pozostali zginęli w obozie.

Wśród zasłużonych w czasie II wojny światowej mieszkańców wsi znaleźli się żołnierze wojny obronnej, II korpusu Armii generała Andersa walczący pod Monte Cassino, wywiezieni na roboty do Niemiec czy na Syberię.

Patriotyczne postawy mieszkańców zaowocowały przynależnością niektórych z nich po wojnie do organizacji Wolność i Niepodległość. Współcześnie przejawiają się w dążeniu do wychowywania dzieci i młodzieży w duchu umiłowania ojczyzny, co było np. czytelne w postawach

mieszkańców Rutek Nowych np. podczas wyboru patrona imienia miejscowej szkole i w organizacji patriotycznych uroczystości.

Kiedy w październiku 1954 roku Wojewódzka Rada Narodowa w Białymstoku dokonała podziału administracyjnego na nowe gromady, Gromada Rutki Nowe objęła wsie: Jeziorki, Kamionkę Nową, Kukowo, Rutki Nowe i Rutki Stare. Wieś nadal należała do gminy Bargłów.

1 stycznia 1973 r. utworzono gminy, które składały się z sołectw. Rutki Nowe i Rutki Stare weszły do obszaru gminy Augustów, a z dniem 1 czerwca 1973 r. utworzono województwo suwalskie, w skład którego weszły gminy z powiatu augustowskiego.

24 lipca 1998 roku ustawa o wprowadzeniu trójstopniowego podziału terytorialnego państwa wprowadziła gminy, powiaty województwa.

Rutki Nowe weszły do gminy wiejskiej Augustów, powiatu augustowskiego i województwa podlaskiego.

Życie mieszkańców Rutek Nowych skupia się na pracy w swoich gospodarstwach i dążeniu do zapewnienia jak najlepszego bytu rodzinom. Właściciele drobnych gospodarstw podejmują pracę zarobkową w pobliskim Augustowie, a młodzież pobiera naukę w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

Coraz liczniejsza grupa młodych ludzi kończy studia wyższe i wraca na wieś, wzbogacając jej zasoby ludzkie w wiedzę i nowe umiejętności.

Rolnicy budują domy i dążą do rozwoju oraz unowocześnienia gospodarstw.

Mieszkańcy Rutek Nowych systematycznie podejmują działania i wysiłki na rzecz wspólnoty wiejskiej. Są pozytywnym przykładem środowiska, które w razie potrzeby potrafi solidarnie działać nie szczędząc

wspólnego i indywidualnego wysiłku oraz skutecznie dążyć do realizacji zamierzeń.

Przykładem takiego działania może być choćby budowa nowego budynku szkolnego, który stoi na granicy Rutek Nowych i Rutek Starych, budowa boiska w czynie społecznym, czy ogrodzenia posesji szkolnej, uczestnictwo we współfinansowaniu sztandaru szkoły i tablicy pamiątkowej, a także szereg innych inicjatyw.

Budynek szkoły z roku 1992.

Jedna z wielu imprez rekreacyjno – sportowych na boisku szkolnym.

Zielona sala będąca miejscem integracji uczniów, mieszkańców i przyjaciół szkoły.

Ważnym wydarzeniem w środowisku Rutek była w 1998 r. patriotyczna uroczystość nadania miejscowej szkole imienia Obrońców Westerplatte oraz nowego sztandaru, na której obecni byli dawni żołnierze – Obrońcy Westerplatte. Głęboki wymiar wychowawczy ma także co roku organizowane w rocznicę tego wydarzenia Święto Szkoły.

Podporucznicy: Franciszek Żołnik i Czesław Dzierzgowski oraz Major Wiktor Białofus-Bielas na uroczystości nadania szkole imienia.

X rocznica nadania szkole imienia – maj 2008 roku.

IV CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI

Położenie

Miejscowość Rutki Nowe usytuowana jest w Gminie Augustów, leżącej w środkowo-zachodniej części powiatu augustowskiego, zajmującego północny fragment województwa podlaskiego. W skład gminy wchodzi 36 miejscowości sołeckich.

Gmina Augustów znajduje się na Równinie Augustowskiej. Jej siedzibą jest miasto Augustów. Wchodzące w skład gminy wsie otaczają Augustów. Jest to gmina typowo rolnicza, bez dużego przemysłu. Rozwija się jedynie drobna działalność gospodarcza. Posiada ona bardzo dobre warunki naturalne sprzyjające rozwojowi rolnictwa ekologicznego i turystyki. Szansą dla rolnictwa jest doskonale zachowane środowisko oraz pielęgnowana w wielu gospodarstwach tradycyjna kultura rolna.

Atrakcję turystyczną gminy stanowią:

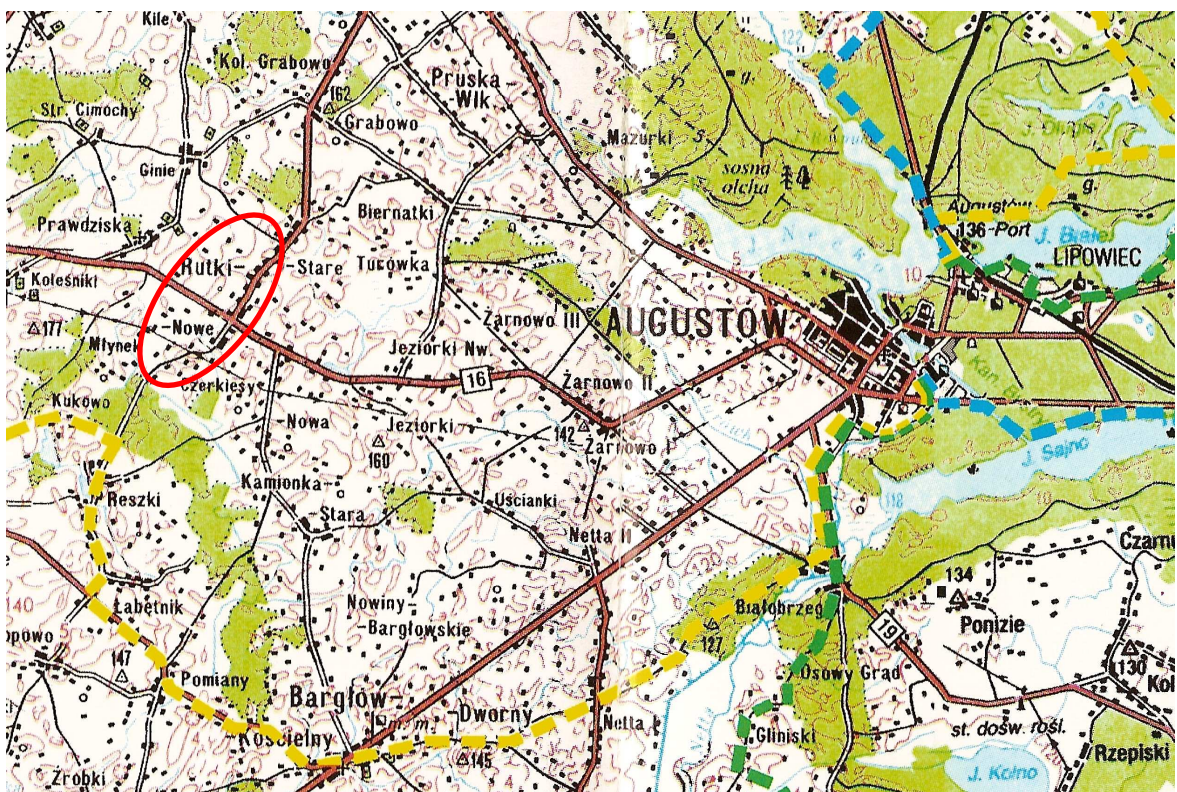
- młyn wodny z początku XX wieku w Białobrzegach;
- pojaćwieskie cmentarzysko kurhanowe w Neckim Borku (pomiędzy Białobrzegami a Nettą);
- molenna staroobrzędowców z 1948 r. w Gabowych Grądach;
- zagrody drewniane z przełomu XIX i XX w. w Rutkach Starych;
- przydrożna kapliczka z połowy XIX w. w Żarnowie II.
- dwa rezerваты przyrody:
  - Jezioro Kolno - jest rezerwatem ornitologicznym z eutroficznym jeziorem, w którym występują miejsca lęgowe ptactwa, głównie łąbiedzia niemego.
  - Stara Ruda - jest to rezerwat krajobrazowo - florystyczny, na jego terenie znajdują się liczne źródłiska i bory torfowcowe.
- 23 pomniki przyrody.

Gmina Augustów sąsiaduje z gminą Kalinowo (woj. warmińsko-mazurskie) i gminami: Bargłów Kościelny, Nowinka, Płaska, Raczki, Sztabin (woj. podlaskie).

Rutki Nowe wraz z terenem gminy należą do obszaru „Zielonych Płuc Polski.

Wieś leży na granicy z województwem warmińsko-mazurskim, dotykając wschodniej części gminy Kalinowo.

Rutki Nowe wpisały się w krąg miejscowości „granicznych” nie tylko współcześnie, lecz również według historycznych podziałów administracyjnych i politycznych, a także według podziałów geograficznych.

Geograficznie należą do makroregionu Pojezierza Litewskiego, znajdują się na zachodzie Równiny Augustowskiej (mezoregion). Dotykają makroregionu Pojezierza Mazurskiego poprzez graniczenie z mezoregionem Pojezierze Etłkie, opierając się o Wyniesienie Bargłowsko-Milewskie.

Wielkim atutem Rutek Nowych jest położenie w sąsiedztwie turystyczno – uzdrowiskowego miasta Augustów, odległego o 14 km. Najbliższe inne miasta to: Suwałki – 40 km i Ełk – 30 km.

Aktualna sytuacja społeczno – gospodarcza

Rutki Nowe to ładna i estetyczna wieś o charakterze typowo rolniczym. Pod względem wielkości obszaru oraz liczby ludności należy do grupy największych wsi w Gminie Augustów. Mieszkańcy prowadzą gospodarstwa zazwyczaj odziedziczone od swoich przodków, rdzennych rutkowian. To sprawia, że w sposób szczególny cenią historię i tradycję. Wzorem są takie cechy, jak: pracowitość, oszczędność, uczciwość i honor. Te cechy mieszkańców mają swoje źródło prawdopodobnie już w odległej przeszłości. Rutkowanie od początku byli mieszkańcami „wsi królewskiej”, co bez wątpienia ukształtowało ich charakter na pokolenia. Przejawiają przywiązanie i miłość do ziemi oraz do swojej miejscowości, o którą dbają i pragną by stawała się coraz piękniejsza, nowocześniejsza i bardziej zasobna oraz bezpieczna i przyjazna.

Mieszkańcy są otwarci, życzliwi i gościnni. Są to cechy szczególnie ważne w kontaktach z turystami i w prowadzeniu gospodarstw agroturystycznych, których na mapie wsi pojawia się coraz więcej.

Rutkowskie kobiety posiadają wiele cennych umiejętności, które pragną rozreklamować i wykorzystać do promocji własnej miejscowości, jak i celów zarobkowych. Jedne potrafią pięknie haftować, inne wyszywać, wszystkie potrafią przygotować wspaniałe regionalne potrawy.

Prezentacja, z możliwością zakupu wyrobów kulinarnych i rękodzieła mieszkanek naszej wsi.

Średnie i większe gospodarstwa są nastawione na hodowlę bydła mlecznego i produkcję mleka, ale właścicielom drobnych gospodarstw trudno jest utrzymać rodziny, dlatego mieszkańcy pragną poprzez podjęcie nowych inicjatyw wpłynąć choć trochę na poprawę ich sytuacji materialnej.

Chcą stworzyć warunki do wykorzystania różnorodnych umiejętności w celach uzyskania dodatkowego dochodu. Pragną też zwiększyć atrakcyjność wsi

i zadbać o stworzenie większych możliwości wypoczynku dzieci i młodzieży. Pragną promować wieś. Chcą też poprawić bezpieczeństwo mieszkańców poprzez budowę chodnika dla pieszych i oświetlenie terenu szkoły. Zamierzają podjąć działania prowadzące do budowy wielofunkcyjnego boiska sportowego oraz wyposażyć w odpowiedni sprzęt plac zabaw dla dzieci najmłodszych. Ponadto uważają, że atrakcyjność turystyczną wsi podniesie mini skansen, w którym m.in. zostaną wyeksponowane zgromadzone już w Kąciuku Regionalnym w szkole dawne narzędzia i przedmioty. Organizowane szkolenia i imprezy środowiskowe podniosą umiejętności mieszkańców w określonych dziedzinach oraz zintegrują ludzi. Strona internetowa natomiast będzie utworzona i prowadzona w celu promocji miejscowości i działań jej mieszkańców.

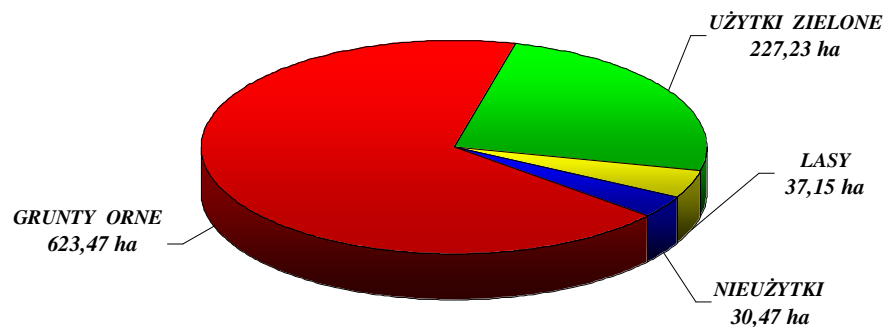
Powierzchnia

Powierzchnia całkowita wsi Rutki Nowe wynosi 918,32 ha. Z tego powierzchnia gruntów rolnych wynosi 850,70 ha. Na powierzchnię ogólną składają się:

- Grunty orne – 623, 47 ha;
- Użytki zielone 227, 23 ha;
- Nieużytki 30, 47 ha;
- Lasy 37, 15 ha.

RUTKI NOWE

Struktura gruntów rolniczych

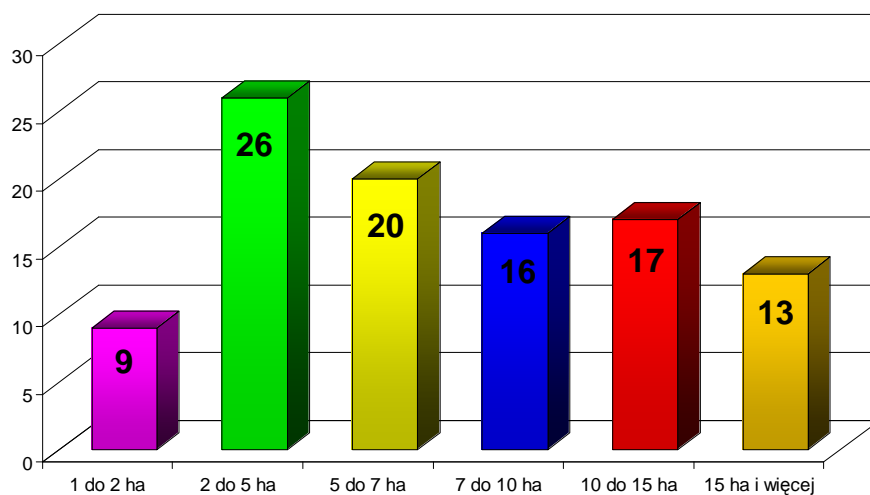

Gospodarstwa rolne

RUTKI NOWE

Podział gospodarstw ze względu na wielkość

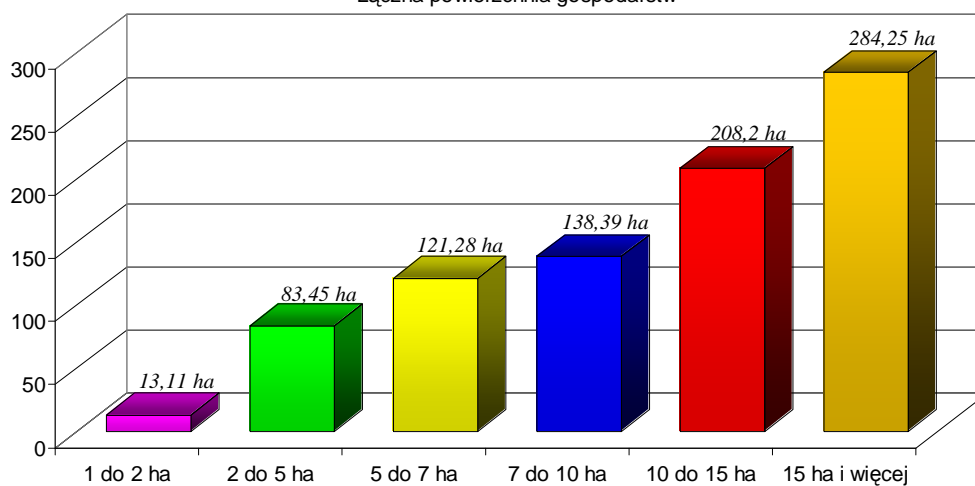
Liczba gospodarstw

RUTKI NOWE

Podział gospodarstw ze względu na wielkość

Łączna powierzchnia gospodarstw

Ludność

Rutki Nowe zamieszkuje 354 mieszkańców, w tym 174 kobiety i 180 mężczyzn. Nieletnich jest 64, zaś dorosłych – 290 osób.

Wśród dorosłych przeważają rolnicy. Nieliczni spośród mieszkańców wykonują inne zawody (np. nauczyciele, mechanicy, rzemieślnicy, urzędnicy).

Strukturę wiekową wsi przedstawia poniższa tabela:

Wiek	Kobiety	Mężczyźni	Razem
0-6 lat	12	7	19
7-15 lat	15	16	31
16-19 lat	6	13	19
kobiet 20- 60 lat	106	-	232
mężczyzn 20- 65 lat	-	126	
kobiet powyżej 60 lat	35	-	53
mężczyzn powyżej 65 lat	-	18	
Razem	174	180	354

(Dane w. g. stanu na 30 listopada 2009r.)

Infrastruktura

Rutki Nowe liczą 112 gospodarstw. Wieś posiada własny wodociąg, z którego korzystają też sąsiednie wsie. W związku z tym większość domostw ma dostęp do wody z sieci wodociągowej. Wszystkie gospodarstwa korzystają też z sieci elektrycznej, posiadają dostęp do sieci telefonicznej i mają dobry zasięg telefonii komórkowej. Codzienne życie mieszkańców utrudnia brak kanalizacji.

Dobrze rozwinięta jest sieć dróg publicznych. Przez wieś biegnie droga krajowa Nr 16 Augustów – Ełk oraz drogi powiatowe: Rutki - Janówka (Nr 817) i droga Reszki – Rutki (Nr 818).

Brakuje tu jednak chodnika choćby po jednej stronie drogi Rutki – Janówka poprawiającego bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów, w tym dzieci uczęszczających do szkoły. Część dróg powiatowych i gminnych wymaga poprawy nawierzchni.

Życie społeczne

Życie społeczne wsi Rutki Nowe skupia się wokół:

- **Szkoły Podstawowej im. Obrońców Westerplatte w Rutkach**, która stanowi bazę działalności edukacyjnej, kulturalnej i wychowawczej. Odbywają się tu również spotkania mieszkańców, członków OSP Rutki Stare, do której należą też mieszkańcy Rutek Nowych. Z powodu znacznej odległości od kościoła, cyklicznie organizowane są Msze św., w których uczestniczą mieszkańcy Rutek Nowych i Rutek Starych;

Szkolna pracownia komputerowa z dostępem do Internetu szerokopasmowego.

*III Obchody Dnia Seniora
Rutki 2009*

Szkolny kącik regionalny.

- **Biblioteki Gminno-Szkolnej**, z której korzystają uczniowie szkoły podstawowej, gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych, a także studenci i inni dorośli mieszkańcy wsi;

- **Punktu Przedszkolnego wg. metody Marii Montessori**, do którego uczęszczają dzieci od 3 do 5 roku życia.

Środowisko gospodarcze

Z powodu typowo rolniczego charakteru wsi nie ma tu większych zakładów przemysłowych. Część mieszkańców pracuje w Augustowie oraz innych pobliskich miejscowościach.

Kilku rolników prowadzi również drobną pozarolniczą działalność gospodarczą.

We wsi funkcjonują ponadto:

- 2 sklepy spożywczo – przemysłowe;
- gospodarstwa agroturystyczne;
- zlewnia mleka;
- PPH POLIGLAS – producent łodzi motorowych, żaglowych i wiosłowych oraz rowerów wodnych.

V ANALIZA SWOT

Poniżej zaprezentowano analizę SWOT, którą przeprowadzono na spotkaniach z mieszkańcami wsi Rutki Nowe.

	<i>POZYTYWY</i>	<i>NEGATYWY</i>
	<u>ATUTY</u>	<u>SŁABOŚCI</u>
Dzisiaj	<ul style="list-style-type: none"> • Szkoła Podstawowa • Biblioteka publiczno-szkolna • Punkt Przedszkolny wg. Metody Marii Montessori • Izba Pamięci • Kącik regionalny • Częściowo zagospodarowany plac przy szkole • „Zielona sala” – miejsce na spotkania integracyjne, np. przy ognisku • Boisko sportowe do piłki nożnej • Przydrożne krzyże – miejsce kultu religijnego i integracji mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> • Brak miejsc pracy poza rolnictwem • Brak kanalizacji • Brak stałych łączów internetowych • Zbyt krótki czas oświetlenia drogi publicznej • Nieoświetlony teren szkolny • Brak boiska do gier zespołowych • Brak miejsca do wyeksponowania narzędzi i przedmiotów związanych z historią i tradycją dawnej wsi

	<i>POZYTYWY</i>	<i>NEGATYWY</i>
Dzisiaj	<p><u>ATUTY</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dostępność telekomunikacji • Bliskość aglomeracji miejskiej (Augustów) • Nieduża odległość od jezior i zabytków Augustowskich • Dzieci i młodzież zainteresowana pozostaniem na wsi • Duża liczba młodzieży zainteresowana czynnym wypoczynkiem • Zabudowa ulicowo – kolonijna wiejska z pięknie położonymi domostwami • 2 sklepy spożywczo – przemysłowe • Zlewnia mleka • Gospodarstwa agroturystyczne • Doświadczenie społeczne i wymierne efekty zespołowych działań (np. Boisko, budynek szkolny, ogrodzenie posesji szkolnej) • Miejsca noclegowe dla turystów w gospodarstwach agroturystycznych • Kuchnia regionalna • Zasoby ludzkie: aktywne grupy mieszkańców, ich gościnność i życzliwość; aktywizujące się jednostki spośród młodzieży • Las i jego zasoby • Doświadczenie w pozyskiwaniu funduszy unijnych 	<p><u>SŁABOŚCI</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zagrożenie pieszych w ruchu drogowym – brak chodnika dla pieszych • Antyspołeczne jednostki wśród mieszkańców wpływające swoją postawą destrukcyjnie na działania innych • Brak możliwości zarobkowania kobiet • Niewykorzystane możliwości do reklamy wsi i działań jej mieszkańców • Ukryte bezrobocie • Brak zagospodarowania przestrzeni publicznej przy szkole podstawowej;
Jutro	<p><u>SZANSE</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Udział w programach unijnych • Pozyskanie środków inwestycyjnych • Powstanie chodnika dla pieszych i oświetlenia terenu szkoły • Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców • Promocja wsi – stworzenie strony WWW 	<p><u>ZAGROŻENIA</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Niestabilność prawna i gospodarcza • Migracje młodych ludzi • Duże zagrożenie bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów w ruchu drogowym • Niska aktywność społeczna mieszkańców • Niski przyrost naturalny • Wzrost bezrobocia

	<i>POZYTYWY</i>	<i>NEGATYWY</i>
Jutro	<p><u>SZANSE</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozszerzenie oferty aktywnego wypoczynku dla dzieci i młodzieży poprzez budowę boiska wielofunkcyjnego • Pozytywne oddziaływania wychowawcze na młodzież i stworzenie wzorców społecznych zachowań • Stworzenie mieszkańcom możliwości dodatkowego zarobkowania • Ukształtowanie pozytywnego wizerunku miejscowości • Rozwój gospodarstw agroturystycznych • Integracja środowiska lokalnego poprzez organizowanie festynów i innych imprez środowiskowych • Zwiększenie aktywności mieszkańców • Dopłaty bezpośrednie dla rolnictwa 	

VI KIERUNKI ROZWOJU - WIZJA ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI RUTKI NOWE

Nasza wieś będzie wsią bezpieczną i przyjazną dla mieszkańców. Będzie ich wspierać w inicjatywach społecznych oraz we współpracy sąsiedzkiej, podejmowanych dla rozwijania przedsiębiorczości.

VII CELE I PRIORYTETY

Cele:

- poprawa bezpieczeństwa we wsi;
- stworzenie w oparciu o lokalne zasoby i wypromowanie atrakcyjnego wizerunku wsi w celu wsparcia mieszkańców w zakresie

- rozwoju przedsiębiorczości dla poprawy ich bytu materialnego.
- aktywizacja społeczna mieszkańców.

Priorytet I

Zapewnienie pieszym bezpiecznego poruszania się po wsi.

Zadanie 1

Budowa chodnika dla pieszych na odcinku drogi 1 km od granicy wsi z Rutkami Starymi do skrzyżowania z drogą krajową nr 16 oraz dalej w kierunku wsi Reszki na odcinku 0,4 km (w jednym lub dwóch etapach).

Priorytet II

Kultywowanie i ochrona tradycji społeczności lokalnej oraz aktywizowanie postaw patriotycznych.

Zadanie 1

Budowa dokumentującego kulturę dawnej wsi mini skansenu na potrzeby miejscowych dzieci i młodzieży oraz jako jednej z atrakcji agroturystycznych i miejsce prezentacji produktów regionalnych i wyrobów artystycznych miejscowych twórców.

Zadanie 2

Organizowanie imprez środowiskowych o charakterze historyczno-patriotycznym.

Priorytet III

Stwarzanie możliwości zarobkowania na bazie lokalnych zasobów poprzez organizowanie festynów i innych imprez środowiskowych.

Zadanie 1

Organizacja cyklicznej imprezy środowiskowej, promującej regionalne tradycje wsi.

Zadanie 2

Utworzenie i prowadzenie strony internetowej wsi z aktualnymi informacjami o ofercie agroturystycznej we wsi.

Priorytet IV

Stwarzanie warunków do wypoczynku i rozwoju zainteresowań dla dzieci i dorosłych.

Zadanie 1

Budowa boiska wielofunkcyjnego do gier zespołowych.

Zadanie 2

Wyposażenie znajdującego się przy szkole placu zabaw dla dzieci.

Zadanie 3

Organizowanie imprez kulturalnych i sportowo – rekreacyjnych promujących zdrowy styl życia.

Priorytet V

Umożliwianie mieszkańcom wsi nabywania i podnoszenia kwalifikacji rozszerzających ich kompetencje zawodowe.

Zadanie 1

Organizowanie szkoleń wg potrzeb i zainteresowań mieszkańców wsi.

VIII ZADANIA

Cele:

- poprawa bezpieczeństwa we wsi;
- stworzenie w oparciu o lokalne zasoby i wypromowanie atrakcyjnego wizerunku wsi w celu wsparcia mieszkańców w zakresie rozwoju przedsiębiorczości dla poprawy ich bytu materialnego.
- aktywizacja społeczna mieszkańców.

L.p.	ZADANIA	Koszt ogółem PLN	Źródła finansowania	Termin realizacji
Projekt I - Zapewnienie pieszym bezpiecznego poruszania się po wsi				
1	<p>Budowa chodnika dla pieszych w Rutkach Nowych w jednym lub dwóch etapach</p> <p>I ETAP Odcinek od budynku szkoły–Rutki Nowe – skrzyżowanie (1km)</p> <p>II ETAP Odcinek Rutki Nowe – skrzyżowanie - koniec wsi w kierunku Reszek (0,4 km)</p>	<p>793 000</p> <p>582 000</p> <p>211 000</p>	<p>70% środki z funduszy unijnych 30% środki samorządowe</p>	<p>2010 - 2013</p> <p>2010 - 2012</p> <p>2011 - 2013</p>
Projekt I - Kultywowanie i ochrona tradycji społeczności lokalnej oraz aktywizowanie postaw patriotycznych				
1	<p>Budowa mini skansenu, dokumentującego kulturę dawnej wsi na potrzeby dzieci i młodzieży oraz jako jednej z atrakcji agroturystycznych i teren prezentacji produktów regionalnych a także wyrobów artystycznych miejscowych twórców</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozbiórka starego, drewnianego domu, przetransportowanie i budowa w miejscu powstania skansenu • wykonanie instalacji elektrycznej budynku • adaptacja wnętrza budynku • zagospodarowanie obejścia wokół budynku 	60000	70% środki z funduszy unijnych 30% środki samorządowe	2010 - 2012
2	Organizacja imprez środowiskowych o charakterze historyczno–patriotycznym.	30000	70% środki z funduszy unijnych 30% środki samorządowe	2010 - 2015

L.p.	ZADANIA	Koszt ogółem PLN	Źródła finansowania	Termin realizacji
Projekt III - Stwarzanie możliwości zarobkowania na bazie lokalnych zasobów poprzez organizowanie festynów i innych imprez środowiskowych				
1	Organizacja cyklicznej imprezy środowiskowej, promujące regionalne tradycje wsi	40000	70% środki z funduszy unijnych 30% środki samorządowe	2011 - 2015
2	Utworzenie i prowadzenie strony internetowej wsi z aktualnymi informacjami o miejscowej ofercie agroturystycznej	50000	70% środki z funduszy unijnych 30% środki samorządowe	2011 - 2015
Projekt IV - Stwarzanie warunków do wypoczynku i rozwoju zainteresowań				
1	Budowa boiska do gier zespołowych <ul style="list-style-type: none"> • modernizacja obecnego boiska szkolnego i przebudowa go na boisko sportowe wielofunkcyjne do piłki koszykowej, siatkowej, skoczni w dal oraz bieżni (80 m) • wyposażenie boiska w sprzęt sportowy: kosze do koszykówki, komplet do siatkówki • wykonanie instalacji elektrycznej i oświetleniowej wokół boisk • ogrodzenie terenu wokół boisk • zakup i montaż ławek dla zawodników i kibiców 	294000 57000 150000 25000	70% środki z funduszy unijnych 30% środki samorządowe	2010 - 2015
2	Wyposażenie placu zabaw dla dzieci znajdującego się przy szkole <ul style="list-style-type: none"> • zakup i montaż wyposażenia placu zabaw dla dzieci 	30000	70% środki z funduszy unijnych 30% środki samorządowe	2011 - 2013

L.p.	ZADANIA	Koszt ogółem PLN	Źródła finansowania	Termin realizacji
3	Organizowanie imprez kulturalnych i sportowo – rekreacyjnych promujących zdrowy styl życia <ul style="list-style-type: none"> • organizowanie festynów rodzinnych integrujących mieszkańców okolicznych wsi • organizowanie turniejów piłki nożnej dla drużyn z Gminy Augustów i innych • organizowanie spotkań w wolnym czasie dla mieszkańców, wyświetlanie filmów historycznych 	35000	70% środki z funduszy unijnych 30% środki samorządowe	2010 - 2015
Projekt V - Umożliwianie mieszkańcom wsi nabywania i podnoszenia kwalifikacji rozszerzających ich kompetencje zawodowe				
1	Organizowanie szkoleń według potrzeb i zainteresowań mieszkańców wsi.	30000	70% środki z funduszy unijnych 30% środki samorządowe	2010 - 2015

IX OKRES REALIZACJI – HARMONOGRAM

Celem planowanych inwestycji jest przede wszystkim podniesienie stanu bezpieczeństwa, estetyki i standardu życia na wsi dającego większe szanse ludziom z terenu wiejskiego na zdrowe i aktywne spędzanie wolnego czasu. Mają temu służyć przedstawione powyżej działania. Działania te będą realizowane w latach 2010-2015.

Harmonogram realizacji zadań		
Lp	Nazwa zadania	Termin realizacji
1.	Budowa chodnika dla pieszych na odcinku 1,4 km (od granicy Rutki Nowe – Rutki Stare do drogi krajowej nr 16 oraz od drogi krajowej nr 16 na odcinku 0,4 km).	2010 - 2015
2.	Budowa mini skansenu.	2010-2012

Lp	Nazwa zadania	Termin realizacji
3.	Organizacja imprez środowiskowych o charakterze historyczno-patriotycznym.	2010-2015
4.	Organizacja cyklicznej imprezy środowiskowej, promujące regionalne tradycje wsi.	2011-2015
5.	Utworzenie i prowadzenie strony internetowej wsi z aktualnymi informacjami o miejscowej ofercie agroturystycznej.	2011-2015
6.	Budowa boiska do gier zespołowych.	2010-2015
7.	Wypośaenie placu zabaw dla dzieci znajdujacego się przy szkole.	2011-2013
8.	Organizowanie imprez kulturalnych i sportowo – rekreacyjnych promujacych zdrowy styl życia.	2010-2015
9.	Organizowanie szkoleń według potrzeb i zainteresowań mieszkańców wsi.	2010-2015

X PLAN FINANSOWY

Plan finansowy realizowanych zadań			
Lp	Nazwa zadania	Źródło finansowania	Koszty ogółem w PLN
1.	Budowa chodnika dla pieszych na odcinku drogi od budynku szkoły do skrzyżowania w Rutkach Nowych.	Zadanie inwestycyjne-przetarg Środki samorządowe 30% Środki UE 70%	793000
2.	Budowa mini skansenu.		60000
3.	Organizacja imprez środowiskowych o charakterze historyczno-patriotycznym.		30000
4.	Organizacja cyklicznej imprezy środowiskowej, promujące regionalne tradycje wsi.		40000
5.	Utworzenie i prowadzenie strony internetowej wsi z aktualnymi informacjami o miejscowej ofercie agroturystycznej.		5000
6.	Budowa boiska do gier zespołowych.		526000
7.	Wypośaenie placu zabaw dla dzieci znajdujacego się przy szkole.		30000

Lp	Nazwa zadania	Źródło finansowania	Koszty ogółem w PLN
8.	Organizowanie imprez kulturalnych i sportowo – rekreacyjnych promujących zdrowy styl życia.	70 % środki z funduszy unijnych 30% środki samorządowe	35000
9.	Organizowanie szkoleń według potrzeb i zainteresowań mieszkańców wsi.		30000

XI UWARUNKOWANIA REALIZACJI PROGRAMU

Gmina Augustów ubiega się o pomoc finansową w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2009-2015.

Zadania wymienione w niniejszym Planie Odnowy Miejscowości Rutki Nowe spójne są z tym projektem i zrealizowane zostaną w pełnym zakresie w sytuacji otrzymania dofinansowania ze środków UE, środków samorządowych i przez z aktywizowanie lokalnego środowiska poprzez powołanie grupy sterującej do tworzenia i realizacji poszczególnych projektów.

Działania, które realizowane będą ze środków UE będą oznakowane, a informacje o realizacji tych działań podane będą do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie w mediach lokalnych i na stronach internetowych wsi i Urzędu Gminy.

XII MONITORING

Sprawozdania z imprez sportowo-rekreacyjnych i kulturalno-oświatowych przedstawiać będzie Radzie Gminy Szkoła Podstawowa w Rutkach. Z inwestycji przeprowadzonych na terenie szkoły – Zespół Obsługi Ekonomicznej Szkół w Augustowie, a z pozostałych działalności – przewodniczący grupy sterującej realizację projektu.